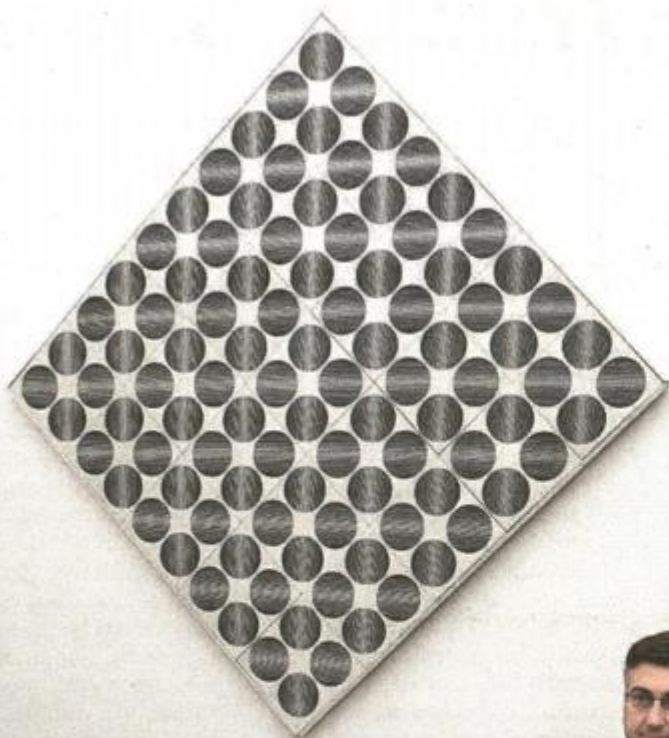

BANSKI DVORI Predstavljene obnovljene freske i novi postav umjetnina

Premijer Andrej Plenković u predvorju Banskih dvora kraj sitotiska Ivana Picelja iz 1960-ih godina

Meandar u kut Julija Knifera (gore); Gromače Otona Glihe (desno); rad Marine Tudjina Badurina na stolu za kojim se održavaju sjednice Vlade (dolje); jedna od obnovljenih fresaka u dvorani "Ban Jelačić" (sasvim dolje)

glavnog ulaza, a inače je iz arhive obitelji umjetnika. Na samom stolu za kojim zasjeda Vlada rad je keramičarke Marine Tudjina Badurina, "Ljiljani", koji se sastoji od dvadeset i jednog keramičkog elementa. Umjetnica ih je modelirala na lončarskom kolu s bijelom glinom, a unutrašnjost ima narančastu glazuru, u boji divljeg ljiljana. U obratloženju se može pročitati kako je dno rezano pod raznim kutovima "da se dobije dinamika i prikaže nagib kojim pupoljci traže sunčevu svjetlost", odnosno da se otvor mijenja "kako bi dočarao brži razvoj jednodnevnog cvijeta".

U hodnicima su CM-11-II, sitotisa na platnu, Ivana Picelja iz 1964. - 1966., slika Meandar u kut Julija Knifera iz 1961. koja propituje pojam antislike (Kniferu su, naime, iz grupe Gorgona predbacili da i dalje stvara klasičnu sliku, njegov je duhovit odgovor bio da stjera sliku u kut), potom Gromače iz šezdesetih Otona Glihe, i Sistarh Vjenceslava Richtera; sva su nabrojana djela posuđena iz Muzeja suvremene umjetnosti. Iz Hrvatskog povijesnog muzeja je Portret bana Josipa Jelačića, u odori koju je nosio prigodom svečanog ustoličenja, a kojeg je naslikao Ivan Zasche. O ovim umjetninama za Jutarnji list govori Nina Obuljen Koržinek. Na pitanje tko je sve sudjelovao u odabiru umjetnina, odgovara: "Ravnateljica Muzeja suvremene umjetnosti Snježana Pintarić, ravnatelj Muzeja za umjetnost i obrt Miroslav Gašparović, ravnateljica MDC-a Maja Kocijan, kao i stručni suradnici iz Ministarstva kulture. Razmišljali smo kako urediti ulazni prostor da bude reprezentativan i da ponudi određen pregled hrvatske umjetnosti. Odlučili smo se za umjetnike koji su obilježili 20. stoljeće, uz iznimku Ivana Zaschea koji je radio povijesni portret bana Jelačića. Od živućih autora izlažemo rad naše keramičarke Marine Tudjina Badurina, koji se sjajno uklopio u prostor."

No, naglasak je, pitamo ministricu kulture, kada gledamo po razdobljima, na šezdesetim godinama prošlog stoljeća. "Slučajno se to poklopilo. Malo je, naravno, mjesta za napraviti neki iznimno ambiciozan pregled. Morali smo birati umjetnine koje će pokazati vrhunce hrvatske umjetnosti 20. stoljeća, ali i one koje će svojim formatima biti adekvatne za velike prostore. Ovo je jedan izbor, naravno da se moglo pokazati i djela drugih umjetnika. Sjeća li se ranijeg postava? "Većinom je bio iz fundusa Banskih dvora", kaže ona, "posuđena iz Moderne galerije i Hrvatskog povijesnog muzeja, i da, bilo je i klasičnijih djela."

A zašto su se odlučili od suvremenih autora za Marinu Tudjinu Badurinu? "Keramika je možda i pomalo nepravedno zanemaren medij. A ona je umjetnica iznimnog senzibiliteta, njezin rad kao da je oblikom rađen za taj prostor, i drago mi je da smo se svi usuglasili oko njezina odabira", kaže. Na pitanje kakve su bile reakcije članova Vlade, odgovara da su novim postavom zadovoljni. Umjetnine su posuđene, nadodaje, na dulje vrijeme. Jesu li posuđene iz stalnog postava ili iz depoa, je li ih trebalo restaurirati? "Sve su posuđene iz depoa, ne iz stalnog postava, i sve su bile u dobrom stanju tako da ih nije trebalo restaurirati." ❧

piše Patricia Kiš

Četiri freske, po svoj prilici s početka 19. stoljeća, iz 1808. godine, nakon nepune godine dana, koliko je prošlo od njihova otkrića, u potpunosti su restaurirane i jučer predstavljene novinarima. Freske se nalaze u Banskim dvorima, u dvorani "Ban Jelačić".

Pronašli su ih slučajno radnici ispod crvenih tapeta prilikom obnove dvorane 30. srpnja prošle godine. Nakratko se stalo s obnovom dvorane i odmah krenulo u istraživanje i potom u restauraciju fresaka.

"Nakon gotovo dvadeset i pet godina Vladinih sjednica u dvorani "Ban Jelačić" i niza ključnih odluka, bila je nužna njezina temeljita obnova", rekao je jučer premijer Andrej Plenković koji je s ministricom kulture Ninom Obuljen Koržinek i ravnateljicom Hrvatskog zavoda za restauraciju Tajanom Pleše predstavio taj projekt. Uz freske, premijer je predstavio i novu monografiju o Banskim dvorima.

IDILICNI PEJZAŽI Freske se nalaze u prostoriji u kojoj se održavaju sjednice Vlade, koja je još bila ukrašena crvenim tapetama. Napravljene su u secco tehnici, jedna je velika, tri su malo manjih dimenzija, a na njima su prikazani idilični pejzaži. Naslikao ih je vrlo vjerojatno neki srednjoeuropski sli-

Vladine zidove sad uljepšavaju Knifer, Gliha i Picelj

Četiri freske, nastale 1808. i otkrivene lani, potpuno su restaurirane, a pokazano je i sedam novih djela, postavljenih u predvorje i dvoranu "Ban Jelačić"

kar, kvalitetan i važan. Ne zna se još točno ime, no istraživanja o tome se nastavljaju. Nekoć je, inače, ovo bila središnja prostorija plemićke obitelji Kulmer. Još do početka 19. stoljeća, naime, nije postojalo službeno sjedište bana, nego su hr-

vatski banovi djelovali u vlastitim palačama. Na sjednici Hrvatskog sabora 1807. odlučeno je da funkcije banskog ureda i Sudbenog stola budu u istoj zgradi, kao i dvorane za sjednice, i stan bana. Pregovore je vodio Ferdinand Kulmer, a kupnja je potvrđena 1809. godine.

Tajana Pleše rekla je kako su freske, "uz slično koncipiran oslik u kući Grlečić Jelačić, rijetko sačuvani primjeri vedutnog zidnog slikarstva u kontinentalnoj Hrvatskoj" te da su "odraz visoke kulture stanovanja s početka 19. stoljeća".

Osim o freskama, bilo je riječi o i o novom uređenju sjedišta izvršne vlasti. Premijer Plenković rekao je

da su namještaj proizveli hrvatski proizvođači, što će biti po svoj prilici drago čuti dizajnerima i svima koji su na neki način vezani uz hrvatski dizajn. Zagovarajući nove strategije dizajna na nivou Vlade, naime, strukovna su dizajnerska udruženja u više navrata upozoravala kako bi trebalo, kako prostore javne uprave u Hrvatskoj, tako i diplomatske izvan zemlje, a koji predstavljaju zemlju, opremiti dizajnom koji se proizvodi u Hrvatskoj.

SUVREMENI AUTORI U predvorju i dvorani "Ban Jelačić", osim toga, sedam je novih umjetnina u postavu. "Plavo stablo" Vaska Lipovca visoko je tri metra i nalazi se pored

"Morali smo birati umjetnine koje će pokazati vrhunce hrvatske umjetnosti 20. stoljeća, ali i one koje će svojim formatima biti adekvatne za velike prostore", rekla je o izboru djela ministrica kulture Nina Obuljen-Koržinek